

СТАНДАРТИ ЗА СУПЕРВИЗИЯ В СОЦИАЛНАТА РАБОТА

✓ СУПЕРВИЗИЯ В СОЦИАЛНАТА РАБОТА

„Има четири страни, които се възползват от процеса на супервизия: супервизираният, неговата служба, супервизиращият и клиента“

Loughry и O'Donovan (2000)

✓ ОТПРАВНИ ТОЧКИ ЗА ДИСКУСИЯТА

- ✓ Отбележете ключова дума
- ✓ Отбележете практика, която ви прави впечатление
- ✓ Какво и как чувате през някоя от ролите, в които сте – супервизор, супервизиран, ръководител на организация или клиент
- ✓ Може ли да мислим за социалната работа като за терапевтична работа?

✓ СУПЕРВИЗИЯ В СОЦИАЛНАТА РАБОТА

„Супервизията е процес на доверие и безопасност, при който човек, работещ социална работа, намира необходимите условия за преразглеждане, практикуване и обмисляне на нови перспективи и значения, докато изследва страховете и притесненията от практиката си, което води до професионално и личностно развитие“

Национална конференция по социална работа,
Румъния, 2015

✓ СУПЕРВИЗИЯТА Е СТАНДАРТ

Супервизията е един от стандартите в социалната работа.

- Този стандарт има за цел да гарантира, че студентите или новоназначените социални работници и квалифицираните специалисти могат да рефлектират критично върху работата си, като редовната супервизия е неразделна част от практиката по социална работа.

✓ ФУНКЦИИ НА СУПЕРВИЗИЯТА В СОЦИАЛНАТА РАБОТА

- Супервизията се основава на баланса на административните, образователните и подкрепящите функции (Tsui, 2005)
- Емпирично валидиране на дефиницията на супервизия в социалната работа (Kadushin, 1992) сред ръководители на служби за социална работа показва, че образователната функция е най-важна, след това се посочва административната и накрая е подкрепящата.
- Влияние на психоанализата върху супервизията.

✓ РАЗБИРАНЕ ЗА СУПЕРВИЗИЯ В СОЦИАЛНАТА РАБОТА

- У нас разбирането за супервизията в социалната работа е преди всичко през нейните обучителна и подкрепяща (терапевтична) функция. Тя се възприема като форма на професионална грижа за работещите – превенция на професионално изгаряне и стрес. По отношение на образователната функция в много голяма степен супервизията е единствен вариант да запълни значителни пропуски в образованието на социалните работници.

✓ СТАНДАРТИ ЗА СУПЕРВИЗИЯ В СОЦИАЛНАТА РАБОТА

- Разработени са от професионални организации/ асоциации на социалните работници.
- Предоставят обща рамка, както и ресурс за решаване на основни въпроси от практиката.
- Насочени са към:
  - **ръководители** на екипи и организации
  - **супервизори**
  - **социални работници**

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ В ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

- Супервизията е систематичен, отразяващ процес, който подпомага социалните работници да вземат етични решения и който също така повишава доверието, компетентността и морала, което води до по-добра работа с клиентите, които ползват услуги.
- Супервизията трябва да се разглежда като приоритет, за да се гарантира качеството на услугата.
- Мениджърите трябва да организират подходяща професионална супервизия за социалните работници.
- Социалните работници трябва да поемат отговорност да използват професионална супервизия.

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ В ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

- Супервизията трябва да се осигурява ежеседмично за новоквалифицирани социални работници и след това на всеки две седмици.
- Супервизията никога не трябва да бъде по-малко от веднъж месечно дори за напреднали специалисти, които работят с най-сложните случаи.
- BASW признава, че предоставянето на ефективна супервизия на социална работа е висококвалифицирана задача. Мениджърите се нуждаят от обучение и подкрепа за изпълнение на ролята на супервизори вътре в екипите или организациите.

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА НОВА ЗЕЛАНДИЯ

- Супервизията е процес, при който ръководителят дава възможност, насочва и улеснява социалния работник в постигането на определени организационни, професионални и лични цели. Тези цели са: професионална компетентност, отговорна и безопасна практика, продължаващо професионално развитие, образование и подкрепа.
- Всяка агенция, която наема социални работници следва да осигурява и насърчава супервизията чрез вътрешни или външни източници.

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА НОВА ЗЕЛАНДИЯ

- Всички практикуващи социални работници са длъжни да участват в редовна супервизия.
- Супервизията е редовен и непрекъснат процес.
- През първата година от практиката членовете на Асоциацията трябва да имат минимум един час супервизия седмично.
- Специално внимание към онлайн супервизията и гарантирането на безопасност. Поверителността е отговорност на всички страни по договора.

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА НОВА ЗЕЛАНДИЯ

- Изисквания към супервизора: да има легитимност, сертификат за компетентност, да е член на Асоциацията или друга професионална организация, да има образование по супервизия, да има поне две години практика като супервизиран социален работник, да получава редовна супервизия, да се основава на етичния кодекс на ANZASW и практическите стандарти на рамката на супервизията

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА АВСТРАЛИЯ

- Супервизията в социалната работа се определя като: ... форум за размисъл и учене. ... интерактивен диалог между поне двама, единият от които е супервизор. Този диалог оформя процес на преглед, размисъл, критика и професионално развитие. Супервизията е професионална дейност, в която практикуващите са ангажирани през цялата продължителност на кариерата си независимо от опит или квалификация.
- Активното участие в професионална супервизия е основен стандарт на практика за социалните работници, което допринася към капацитета, обучението, задържането на социалните работници в организация или структура за предоставяне на етични и висококачествени услуги.

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА АВСТРАЛИЯ

- Участие на супервизирания при избора на супервизор
- Прекият мениджър е супервизор, но основно се фокусира върху отчетността (административна супервизия)
- Супервизорът (външен или вътрешен) се фокусира върху практиката (образователна и подкрепяща функция). Външните супервизори нямат правомощия по административната част от работата.
- Качеството на отношения в процеса е от основно значение за изпълнение на функциите на супервизията
- Внимание към онлайн супервизията
- Внимание към договора, отчитането, съхраняването на информация от супервизията

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА АВСТРАЛИЯ

- Изисквания към супервизора: да има професионална квалификация в социална работа, призната от AASW и отговаряща на условията за членство в AASW, минимум 3 години опит в областта, в която предоставя супервизия, има компетентност по съвременни професионални и практически въпроси, законодателство и политика, свързана с практиката на супервизирания, продължават да се обучават. Супервизорите участват в собствена супервизия като част от ангажираността им към професионалната практика.

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА АВСТРАЛИЯ

- **Стандарти за практикуващи социална работа под супервизия**
  - ✓ поверителност
  - ✓ професионални граници
  - ✓ активност и ангажираност към супервизията
  - ✓ социални работници без или с опит до 2 години влизат в супервизия минимум на две седмици по 1 час
  - ✓ с опит над 2 г. – минимум веднъж месечно

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА САЩ

- Супервизията е съществена и неразделна част от обучението и продължаващо образование, необходимо на професионални социални работници. Супервизията защитава клиентите, поддържа практикуващите и гарантира, че услугите се предоставят от компетентни социални работници.

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА САЩ

- Стандарт 1 - Контекст на супервизията
- Стандарт 2- Провеждане на супервизия
- Стандарт 3 - Правни и регулаторни въпроси
- Стандарт 4 - Етични въпроси
- Стандарт 5 - Технологии

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА САЩ

- За супервизора: текущ лиценз за практикуване, степен от акредитирана школа по социална работа, обучение в супервизията, минимум 3 години опит в социална работа, продължаващо обучение в практикуването на супервизия, да нямам наложени санкции от нарушаване на стандартите на практиката

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА НЮФАУНДЛЕНД И ЛАБРАДОР

- Достъпът до супервизия е критичен компонент на професионалното развитие и компетентна практика.
- Социалната работа е сложна професия, практикувана в развиващ се контекст. Теоретичната база от знания, която информира социалната работа се разширява и социалните работници трябва да актуализират непрекъснато знания и умения.

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА НЮФАУНДЛЕНД И ЛАБРАДОР

- **Консултация между колеги**

Консултацията е доброволна връзка между консултант и консултиран, в която няма йерархия. Това означава, че лицето, което предоставя консултации, не носи отговорност за практическите решения на консултирания (Garrett & Barretta-Herman).

Следователно членовете в една организация могат да осигурят консултация помежду си. Консултативна връзка може да възникне и с лице извън организация за определен период от време с определени цели и аргументи в полза на практиката, която се формализира с договор.

АСОЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ НА КАНАДА

Етичният кодекс на CASW (2005) очертава шест основни ценности и принципи на социалната работа, които са неразделна част от стандартите за супервизия. Основните ценности са:

- Уважение към присъщото достойнство и стойност на хората
- Преследване на социална справедливост
- Служба на човечеството
- Почтеност в професионалната практика
- Поверителност в професионалната практика
- Компетентност в професионалната практика

СУПЕРВИЗИЯ НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА В БЪЛГАРИЯ

- Супервизията е стандарт за работещите в социалните услуги, **но не и за работещите в дирекциите за социално подпомагане.**

Стандарт 13 т. 4 от НАРЕДБА ЗА КРИТЕРИИТЕ И СТАНДАРТИТЕ ЗА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА *„На членовете на персонала, работещ с децата, е осигурено ежемесечно провеждане на супервизия, като за резултатите от нея се съставя протокол“.*

СУПЕРВИЗИЯ НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА В БЪЛГАРИЯ

- Супервизията на работещите в ОЗД се осигурява спорадично, на проектен принцип, с дълги периоди на прекъсване. Всичко това допринася за супервизията у нас да се мисли като за лукс, като за „екстра“, а не като стандарт в социалната работа, който гарантира нейното качество, професионалното развитие и принадлежността към професията, основен печеливш от което е клиентът на социалните грижи и услуги, както и обществото като цяло.

СУПЕРВИЗИЯ НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА В БЪЛГАРИЯ

Анализите за дейността на лицензираните доставчици на социални услуги за деца на ДАЗД 2012 – 2017 г. Правят впечатление няколко неща:

- регламентирането на супервизията според Наредбата позволява да се събират данни за вида специалисти и дори са изведени основни доставчици на супервизия;
- събирането на информация за брой супервизии през годините довежда да сравнителен анализ, както се вижда - броят нараства с всяка следваща година;
- изследва се дали супервизията е външна или вътрешна в организацията;
- посочва се, че супервизията често се финансира през проекти или финансирането не достига;
- в анализа за 2014 г. се отбелязва, **че причината да не се провежда супервизия е финансова „и липса на желание и потребност от страна на персонала“**
- От 2015 г. насам в анализите не се предоставя информация за персонал, обучения и супервизия

СУПЕРВИЗИЯ НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА В БЪЛГАРИЯ

- Изисквания към супервизора: магистър в хуманитарен профил, минимум 3-годишен опит в сферата на социални, здравни или хуманитарни дейности и специфичен опит – минимум 100 часа опит като супервизор на случаи на деца, младежи и т.н.

Източник: Обявление на поръчка „Осигуряване на супервизия и консултации за екипи от действащи социални услуги (ПО 2) и предоставяне на специализирана подкрепа за служителите на АСП (ПО 3)“ от 2018 г.

ИЗТОЧНИЦИ

- <https://www.ucc.ie/en/media/academic/appliedsocialstudies/docs/JeanneHughes.pdf>
- <https://www.local.gov.uk/standard-5-supervision>
- Tsui, Ming-sum. Social work supervision: Contexts and Concepts, 2005, Sage Publications, Inc
- http://cdn.basw.co.uk/upload/basw_73346-6.pdf “The Policy Ethics and Human Right Committee+, 2011
- Kadushin, A. Harkness, D. Supervision in social work, Columbia University Press 2002, 4th ed.
- <https://anzasw.nz/wp-content/uploads/ANZASW-Supervision-Policy-Updated-August-2016.pdf>
- <https://www.socialworkers.org/LinkClick.aspx?fileticket=GBrLb14BuwI%3D&portalid=0>
- <https://www.aasw.asn.au/practitioner-resources/supervision-standards>
- https://nlasw.ca/sites/default/files/inline-files/Standards_For_Supervision.pdf
- <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135816876>
- http://www.aop.bg/ng/form.php?class=F02_2014&id=853523&mode=view
- https://sacp.government.bg/sites/default/files/licence_files/analiz_2015_licenzirani_dostavchici.pdf

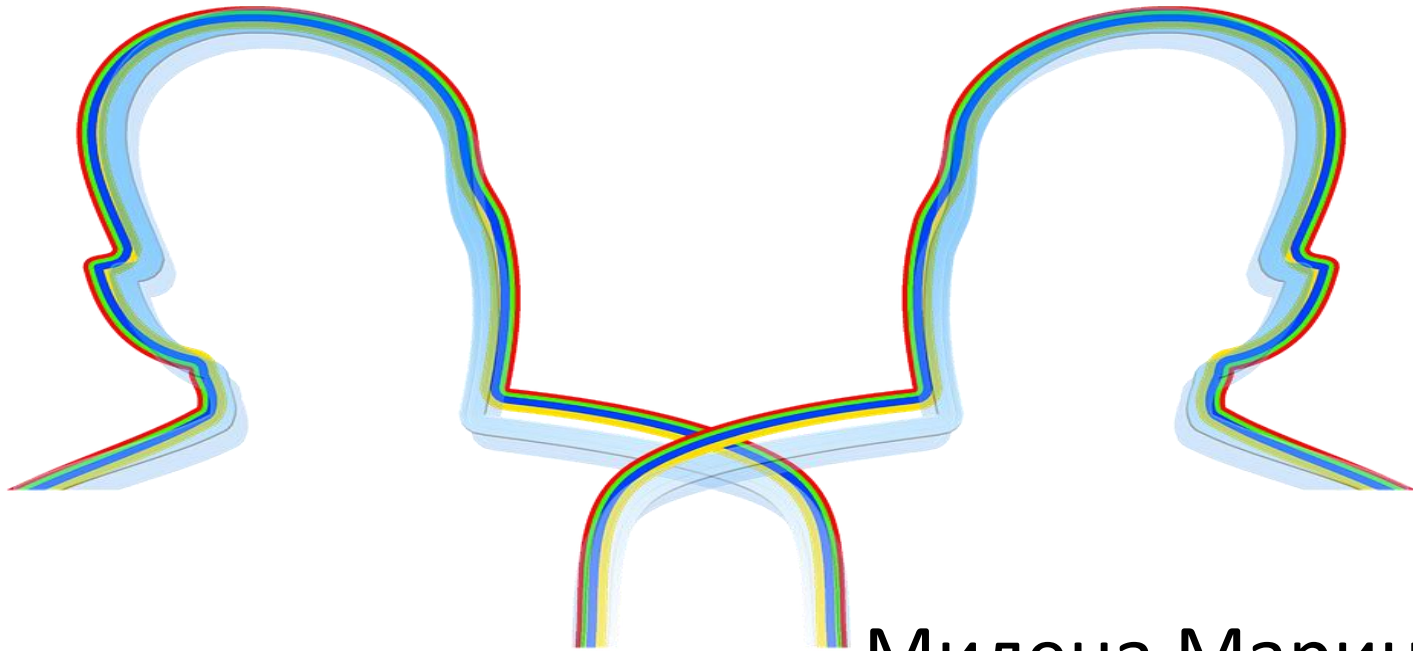
Въпроси

1. Има ли нормативно определени правила относно квалификацията на хората, провеждащи супервизия в България?
2. *Стандарти има при краставиците, зеленчуците и храните.?!?*
3. Какви са минималните изисквания за супервизия в социалните услуги в общността?
4. Кой е най-ефективният и пряк начин за екипна работа между социалните служби – родителите и учителите на децата с множество увреждания?
5. Има ли вариант най-конструктивните предложения и идеи от семинарите да влязат като нови правила и насоки за усъвършенстване на супервизията като процес?
6. Въпросът ми е към организаторите: има ли възможност да получим удостоверение, сертификат за участието в това и предходни обучения ?

ДИСКУСИЯ

- ✓ Ключова дума или мисъл
- ✓ Практика
- ✓ Личен опит от някоя от ролите, в които сте били – супервизор, супервизиран, ръководител на организация или клиент
- ✓ Мислим ли за социалната работа като за терапевтична работа?
- ✓ Друго

БЛАГОДАРЯ

Милена Маринова
millenamarinova@gmail.com